

Vergaderjaar 2024–2025

26 485

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Nr. 452

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 juni 2025

Mede namens de Staatssecretaris Buitenlandse Handel bied ik u hierbij de monitor exportkredietverzekeringen (ekv) 2024 aan. In deze brief licht ik de belangrijkste ontwikkelingen van de ekv in 2024 toe en geef ik een vooruitblik op het lopende jaar. Ik begin met de financiële resultaten over 2024, ga dan in op de uitbreiding van de inzet van de Oekraïne-faciliteit en de strategische inzet van de ekv. Daarna geef ik een update over de aanbesteding van de ekv-faciliteit.

Financieel resultaat 2024

In 2024 werd in totaal voor 3,5 miljard euro aan nieuwe verplichtingen aangegaan, bestaande uit nieuwe polissen en dekkingstoezeggingen. Dit is ongeveer gelijk aan 2023, toen was dit 3,7 miljard euro. Alle afgegeven polissen worden op de website van uitvoerder Atradius Dutch State Business (ADSB) gepubliceerd.¹

De financiële stromen van de ekv bestaan uit premie-inkomsten, schade-uitgaven, recuperatie-inkomsten van eerder uitgekeerde schade-uitgaven en de uitvoeringskosten voor ADSB. In 2024 is er 54,8 miljoen euro aan premie ontvangen en 78,4 miljoen euro aan recuperaties ontvangen. De uitvoeringskosten bedroegen 19,1 miljoen euro.² Er is 143,1 miljoen euro aan schade uitgekeerd, onder andere op polissen met betrekking tot Sri Lanka (omvang 59,7 miljoen euro). De begrotingsreserve bedroeg ultimo 2024 742,9 miljoen euro.

In 2024 is het totaal aantal transacties dat kwalificeert als groene of mkb-transacties ongeveer gelijk aan het voorgaande jaar. In totaal heeft ADSB 202 nieuwe transacties ondersteund (absoluut aantal afgegeven polissen en dekkingstoezeggingen), waarvan 68 classificeren als groen en 83 als mkb-gerelateerd.

¹ Policies issued by Atradius DSB (<https://atradiusdutchstatebusiness.nl/nl/>)

² Dit is de totale kostenvergoeding die in 2024 aan ADSB is uitgekeerd, in 2025 volgt er nog een naheffing op basis van de definitieve cijfers.

Uitbreiding Oekraïne-faciliteit

Sinds oktober 2023 is de ekv-faciliteit voor Oekraïne geopend (de «Oekraïne-faciliteit»). Met deze faciliteit biedt de ekv ondersteuning voor exporttransacties naar en investeringen in Oekraïne. Het kabinet heeft besloten het mandaat van de Oekraïne-faciliteit uit te breiden. Naast ondersteuning van transacties voor herstel en wederopbouw kunnen voortaan ook de betalingsrisico's van defensietransacties verzekerd worden. Ook wordt het maximale dekkingpercentage op commerciële risico's voor transacties onder deze faciliteit verhoogd van 95% naar 98%.

Strategische inzet ekv

Er lopen momenteel twee pilots waarmee de ekv strategisch wordt ingezet ten behoeve van technologiebeleid voor sleuteltechnologieën en strategische autonomie. Daarnaast onderzoekt het kabinet of de ekv ingezet kan worden om financieringsknelpunten in de defensiesector te verhelpen.

Zoals aangekondigd in de brief van d.d. 4 maart 2024 wordt de pilot voor ekv-inzet op het gebied van kritieke grondstoffen en duurzame brandstoffen voortgezet.³ Onder deze pilot kunnen buitenlandse en binnenlandse projecten die bijdragen aan de leveringszekerheid van kritieke grondstoffen, dan wel duurzame brandstoffen in aanmerking komen voor verzekering van financiering. Dit ondersteunt het Nederlandse bedrijfsleven en levert een bijdrage aan strategische import. ADSB is in gesprek met partijen over mogelijke transacties.

In de eerdergenoemde brief is ook aangekondigd dat de pilot «innovatiedekking» van start is gegaan, waarbij de ekv kan worden ingezet om de financiering van investeringen in sleuteltechnologieën in Nederland te verzekeren. Projecten die vallen onder de tien prioritaire sleuteltechnologieën van de Nationale Technologie Strategie (NTS) kunnen een beroep doen op de ekv-faciliteit om financiering voor hun productie met exportpotentieel te verzekeren. Innovatieve bedrijven worden zo ondersteund in de opschalingsfase naar export. In de loop van het jaar wordt dit ekv-product onder de aandacht gebracht van het bedrijfsleven.

Daarnaast zet het kabinet in op een versterking van de Nederlandse defensiesector. De reguliere ekv-faciliteit staat al open voor exporttransacties van de defensiesector. Aanvullend hieraan onderzoekt het kabinet verdere mogelijkheden om met de ekv-faciliteit specifieke knelpunten voor deze sector weg te nemen. In het bijzonder wordt gekeken naar knelpunten voor het mkb. Ik zal uw Kamer naar verwachting dit jaar informeren over de uitkomsten.

Update aanbesteding ekv-faciliteit

Ik heb uw Kamer op 20 februari 2025 geïnformeerd dat de ekv-dienstverlening wordt aanbesteed.⁴ Conform de toezegging aan uw Kamer informeer ik u in deze brief over de stand van zaken van de aanbesteding.

De afgelopen periode is de aanbesteding verder uitgewerkt, om zo tot een zorgvuldige, transparante en spoedige aanbesteding van de ekv te komen. De belangrijkste punten uit deze uitwerking treft uw Kamer hieronder aan. De komende tijd zal de aanbesteding langs deze lijnen in detail uitgewerkt worden. Deze punten zijn richtinggevend en kunnen mogelijk nog wijzigen gedurende het aanbestedingstraject, bijvoorbeeld op basis van nieuwe inzichten die worden opgedaan in een marktconsultatie (waarover hieronder meer).

³ Kamerstuk 36 600 IX, nr. 39.

⁴ Kamerstuk 26 485, nr. 451.

Tijdspad aanbesteding: de aanbestedingsdocumenten worden deze zomer in detail verder uitgewerkt. De ekv-dienstverlening wordt voor het eerst aanbesteed, waarbij aanbestedingsdocumenten moeten worden opgesteld. Deze documenten worden vervolgens in september 2025 in een marktconsultatie voorgelegd aan potentiële inschrijvers op de ekv-aanbesteding. Het streven is om de aanbestedingsstukken eind 2025 te publiceren en daarna een zogenoemde mededingingsprocedure te doorlopen. In een dergelijke procedure gaat de Staat een dialoog aan met marktpartijen over hun inschrijvingen, waardoor deze kunnen worden geoptimaliseerd. Er zal een onafhankelijke expert met marktkennis worden ingehuurd om de Staat ook te adviseren over de verschillende inschrijvingen. Het streven is om rond de zomer van 2026 de ekv-uitvoering te gunnen.

Betrokkenheid stakeholders: de afgelopen periode is er veelvuldig gesproken met het bedrijfsleven, financiers en maatschappelijke organisaties over de ekv-aanbesteding. Deze gesprekken hebben waardevolle inzichten opgeleverd, onder meer ten aanzien van kansen tot verbetering van de ekv-dienstverlening ten opzichte van de huidige situatie. Deze inzichten worden meegenomen bij het opstellen van de aanbestedingsdocumenten. Deze aanbestedingsdocumenten zullen in september van dit jaar, gelijktijdig met de marktconsultatie voor potentiële inschrijvers, ook ter consultatie worden voorgelegd aan stakeholders (zoals het bedrijfsleven dat veelvuldig gebruikmaakt van de ekv).

Contracttermijn: de inzet is om de ekv-dienstverlening voor een initiële contracttermijn van 7 jaar aan te besteden. Bij goed functioneren kan de Staat de contracttermijn (meermaals) verlengen. Deze maximale looptijd wordt nog nader uitgewerkt.

Buitenlandse Zaken (BZ)-regelingen: de huidige ekv-uitvoerder ADSB voert naast de reguliere ekv ook BZ-regelingen uit. Vanwege de nauwe samenhang met de reguliere ekv, is de inzet om deze BZ-regelingen in één aanbestedingsperceel met de reguliere ekv aan te besteden.

Belang flexibiliteit en innovatie: het is van belang dat een nieuwe ekv-uitvoerder in de toekomst innovatief en flexibel kan inspelen op veranderende (geo)politieke en marktomstandigheden. Van een nieuwe ekv-uitvoerder wordt verwacht dat zij hiervoor actief kennis en expertise inzet. Dit is dan ook een belangrijk toetsingscriterium bij de aanbesteding.

Continuïteit: de aanbesteding van de ekv uitvoering mag niet ten koste gaan van de continuïteit van de ekv-dienstverlening. Een eventuele overgang van de huidige ekv-uitvoerder naar een nieuwe ekv-uitvoerder moet daarom tijdig en zorgvuldig worden voorbereid. De komende maanden zal hierover ook gesproken worden met de huidige uitvoerder ADSB.

Huidige relatie ADSB: De continuïteit van de huidige dienstverlening door ADSB is geborgd. De aanbesteding heeft geen gevolgen voor de overeenkomsten die de Staat met ADSB gesloten heeft: deze zijn juridisch bindend. De juridische verplichtingen die volgen uit die overeenkomsten worden door de Staat nagekomen. Dit geldt ook voor de polissen die door ADSB namens de Staat zijn of worden afgesloten. De samenwerkingsovereenkomst met ADSB wordt pas opgezegd zodra de gehele aanbestedingstermijn (inclusief eventuele bezwaartermijnen) in het geheel doorlopen is. Vanwege een contractuele opzegtermijn van drie kalenderjaren, en uitgaande van opzegging van het huidige contract in 2026, is de ekv-uitvoering daarmee tenminste tot en met 2029 bij ADSB belegd. Hier kan enkel met wederzijdse instemming vanaf worden gezien.

Voor een volledig overzicht van de uitwerking (en detailplanning van de aanbesteding) verwijs ik ook naar bijlage 2. Uw Kamer wordt na de afronding van de marktconsultatie en voor de publicatie van de finale aanbestedingsdocumenten nader geïnformeerd over de stand van zaken van de aanbesteding.

Tot slot

Dit is de laatste ekv-monitor die ten behoeve van uw Kamer wordt opgesteld. Om de taakstelling op apparaatskosten te realiseren kies ik ervoor om te besparen op het aantal taken, waaronder de publicatie van de ekv-monitor. ADSB publiceert jaarlijks een jaarrapportage met daarin de behaalde resultaten, portefeuilleontwikkelingen en andere relevante informatie over de uitvoering van de ekv. Deze jaarrapportage zal ik vanaf volgend jaar met uw Kamer delen in plaats van de ekv-monitor. Over beleidsontwikkelingen zal ik u zoals gebruikelijk informeren via Kamerbrieven.

De Minister van Financiën,
E. Heinen